

Месечни извештај о стању животне средине у граду Крагујевцу

Година 15.

број 2/25

фебруар 2025.

ИЗВЕШТАЈ

О СТАЊУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
У ГРАДУ КРАГУЈЕВЦУ

за
ФЕБРУАР
2025.

КРАГУЈЕВАЦ У ФЕБРУАРУ

5

АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ
ГРАДА КРАГУЈЕВЦА у ФЕБРУАРУ 2025. године

10

ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ
за фебруар 2025. године

14

Деропалинолошки извештај
за град Крагујевац - фебруар 2025. год

ЕКО ВЕСТИ

16

Китњак, црни бор и лужњак на 7 хектара

17

Велики парк у Крагујевцу добија нови изглед

18

У Крагујевцу засађен седми ЦФ ружичњак са 65 ружа

19

Агро-хемијском анализом земљишта
до високих и стабилних приноса

20

Откривена праисторијска насеља у општини Рача

19

Очување сточарских пасторалних система
и локалних раса стоке у Јадранско јонској регији

Извештој за

фeбpуap

2025.

Институт
за јавно здравље
Крагујевац

АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА У ФЕБРУАРУ 2025. ГОДИНЕ

СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА

У фебруару 2025. године праћен је квалитет ваздуха, имисиона мерења на више локација у граду Крагујевцу.

СУМПОР ДИОКСИД

У току овог месеца, 24 часовне вредности сумпор диоксида биле су испод законом дозвољених **GVI 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** .

Максимална измерена вредност била је **12 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** , измерена на мерном месту градска зона школа "Мирко Јовановић" 25.02.2025. године.

АЗОТ ДИОКСИД

У току овог месеца, 24 часовне вредности азот диоксида биле су испод законом дозвољених **GVI 85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** .

Максимално измерена вредност била је **75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** , на мерном месту раскрсница код "Чистоћа" 06.02.2025., док је граница толеранције **40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** .

ИНДЕКС ЦРНОГ ДИМА

У току овог месеца, 24 часовне вредности индекса црног дима биле су изнад законом дозвољених **GVI 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** на више мерних места.

Максимално измерена вредност била је **65 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** , на мерном месту насеље "Мала вага" 10.02.2025. године.

Укупно је било 5 дана са вредностима изнад **GVI 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** , на мерном месту "Штафета" један дан, а на мерним местима насеље Пивара 5 дана, индустријска зона "Чистоћа" 3 дана, насеље Аеродром школа "Мирко Јовановић" и насеље Ердоглија школа "Станислав Сремчевић" 1 дан.

Резултати испитивања концентрација SO_2 , чађи, NO_2 (основне загађујуће материје) на подручју града Крагујевца у току ФЕБРУАРА 2025. године

Локалне мерне станице за имисиона мерења (24 h мерења)	СРЕДЊА МЕСЕЧНА ВРЕДНОСТ			МАКСИМАЛНА ВРЕДНОСТ			БРОЈ ДАНА ИЗНАД ГВИ		
	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Чађ $\mu\text{g}/\text{m}^3$	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Чађ $\mu\text{g}/\text{m}^3$	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Чађ $\mu\text{g}/\text{m}^3$	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Чистоћа	4	36	30	7	65	75		3	
Споменик Штафета	3	40	38	5	63	71		5	
О.Ш. „Мирко Јовановић“	3	36	20	12	60	38		1	
Пивара	3	39	28	6	58	47		5	
О.Ш. "Станислав Сремчевић"	3	31	21	6	60	47		1	

*ГВИ (гранична вредност имисије)

Г В И	за SO_2 за 24 часа	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
	за SO_2 за годину дана	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
	за чађ за 24 часа, одн. за годину дана	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
	за NO_2 за 24 часа	85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ

GVI за укупне таложне материје износи 450 mg/m²/дан.

Укупне таложне материје у фебруару 2025. године мерене су на четири мерна места: "Аутобуска станица", "Бриони" као и "медицинска школа" и раскрсница "Мала вага". Укупне таложне материје нису прекорачиле максимално дозвољену вредност (450 mg/m²/дан). На мерном месту насеље "Бриони", измерена је највећа вредност у фебруару 2025. године од 327,00 mg/m²/дан.

Резултати испитивања концентрација укупних таложних материја на подручју града Крагујевца у току ФЕБРУАРА 2025. године

МЕРНО МЕСТО	УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ	Растворне материје	Нерастворне материје
Мерна јединица	mg/m ² /дан	g/m ² /дан	g/m ² /дан
1. Пивара - „Бриони“	327.00	140.13	186.87
2. Аутобуска станица	319.84	137.51	182.32
3. Медицинска школа	169.09	61.15	107.94
4. Мала Вага	178.12	112.60	65.51
МДК	за укупне таложне материје		450 mg / m ² / дан

ТЕШКИ МЕТАЛИ

Концентрације тешких метала (олова, цинка, никла и кадмијума) из таложних материја мерене су на сва четири мерна места (Мала Вага и Медицинска школа, Бриони и аутобуска станица) и у фебруару 2025. године су биле у оквиру очекиваних вредности.

Резултати испитивања концентрација тешких метала из седиментних материја на испитиваним локацијама за град Крагујевац у току ФЕБРУАРА 2025. године

ЛОКАЦИЈА	ОЛОВО	КАДМИЈУМ	ЦИНК	НИКЛ
ГВИ	250 µg/m ² /дан	5 µg/m ² /дан	400 µg/m ² /дан	µg/m ² /дан
Медицинска школа	<0.10	<0.05	48.39	1.64
Мала Вага	<0.10	<0.05	28.11	1.54
Бриони	2.15	5.93	32.32	2.29
Аутобуска станица	<0.10	<0.05	29.79	1.50

СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ величине PM_{10}

Суспендоване честице величине PM_{10} мерене су на локацији О.Ш. "Мирко Јовановић", континуирано 24 часа, од 01.02. - 28.02.2025. године. Суспендоване честице PM_{10} у праћеном периоду прелазиле су граничну вредност. Највећа вредност за PM_{10} била је **$72,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$** , измерена 15.02.2024. године (гранична вредност ГВИ $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Током **фебруара 2025.** године у праћеном периоду укупно је било **7 дана** са измереним вредностима изнад граничне вредности.

Тешки метали у суспендованим честицама за месец ФЕБРУАР 2025. године

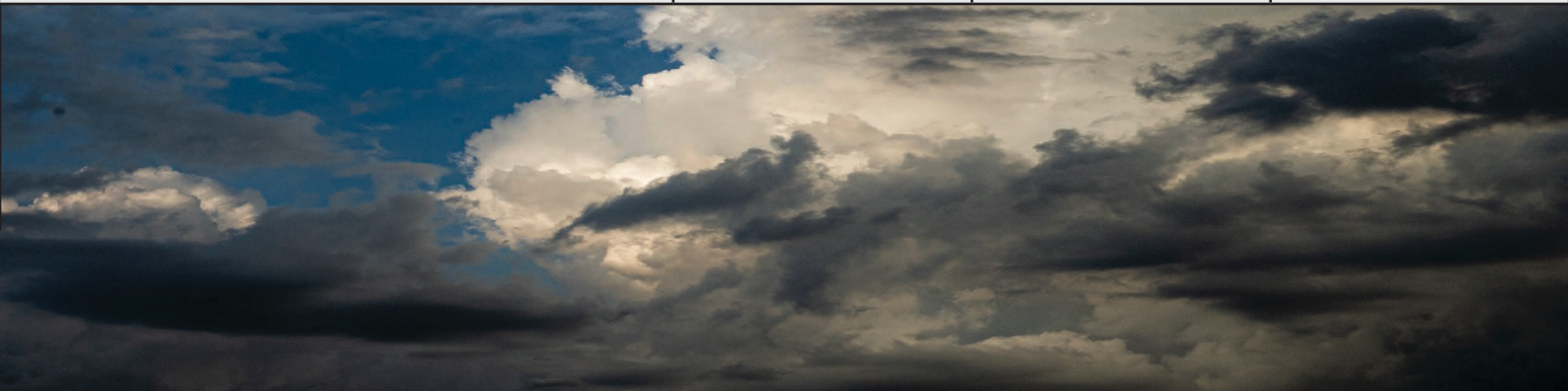
Мерно место	ОШ "Мирко Јовановић" (тешки метали у сусп. честицама PM_{10})			
Параметар	Кадмијум	Олово	Никл	Арсен
Мер. Јед.	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	ng/m^3	ng/m^3	ng/m^3
Метода испитивања	SRPS EN 14902:2005			
Број мерења	7	7	7	7
Средња месечна вредност	0.6	0.019	1.1	<0.9
Максимална месечна вредност	1.5	0.054	2.5	<0.9
Број дана изнад ГВИ				

ТЕШКИ МЕТАЛИ У PM_{10}

Концентрације тешких метала (кадмијума, олова, никла и арсена) у суспендованим честицама величине PM_{10} мерене су на локацији ОШ "Мирко Јовановић" 05.02.2025., 15.02.2025., 20.02. и 28.02.2025. године. Испитане вредности за олово нису прелазиле ГВ вредност, односно испитиване вредности кадмијума, никла и арсена биле су ниже него циљне вредности за поменуте метале у суспендованим честицама PM_{10} током мерних дана у **фебруару 2025.** године

Одређивање укупних суспендованих честица и честица PM_{10} за ФЕБРУАР 2025. године

ЛОКАЦИЈА Незваног јунака (О.Ш. Мирко Јовановић)	Средња месечна вредност	Максимална вредност	Број дана изнад ГВИ
PM_{10}	37.8	72.1	7

АЗОТ ДИОКСИД и ЧАЋ
– пореклом из саобраћаја

Имисија азот диоксида, чађи, тешких метала, приземног озона и бензена пореклом из саобраћаја за ФЕБРУАР 2025. године

	АЗОТДИОКСИД			ЧАЋ		
ГВИ	85 µg/m ³			50 µg/m ³		
ЛОКАЦИЈА	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ
Средња медицинска школа	42	73		27	39	
Мала вага	22	35		36	47	

ЗАКЉУЧАК

У фебруару 2025. године, на основу резултата имисионих мерења, може се закључити да квалитет ваздуха није био задовољавајући, са оптерећењем квалитета ваздуха индексом црног дима (чађи) на посматраним локацијама, пре свега као последица интензивног саобраћаја, већег броја индивидуалних ложишта у близини мерних места, као и због вредности суспендованих честица PM10 на посматраној локацији насеља Аеродром.

Овакав квалитет ваздуха је могао неповољно да утиче на осетљиве популације грађана (старији грађани, хронични кардио и пулмо болесници, реконвалесценти), посебно на мерним местима поред великих раскрсница у периодима саобраћајног шпица.

Мере за побољшање квалитета ваздуха могу бити: краткорочне и дугорочне.

КРАТКОРОЧНЕ МЕРЕ

Редовно прање и чишћење улица и тротоара у урбаном делу града, посебно део града око аутобуске станице и самом центру (влажно прање). Ограничење кретања тешких камиона и шлепера у центру града током саобраћајних шпицева.

ДУГОРОЧНЕ МЕРЕ

Смањивати број индивидуалних ложишта на чврста горива (дрво, угаљ), рад енергана система централног даљинског грејања изменити; наставити увођење гасификације. Озелењавање јавних површина (стварањем мини паркова)

ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ

за ФЕБРУАР 2025. године

Мерење и елаборирање нивоа комуналне буке у ФЕБРУАРУ 2024. године спроведено је у Крагујевцу дана 13.02. и 14.02.2025. године на задатим мерним местима, одређивањем меродавног нивоа буке за дан, вече и ноћ (два мерења у дневном термину, једно мерење у вечерњем и два мерења у ноћном термину).

Мерење буке у животној средини извршено је у складу са следећим прописима: Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 75/10), SRPS ISO 1996-2 Описивање, мерење и оцењивање буке у животној средини – одређивање нивоа буке у животној средини, Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 36/09, 88/10).

РЕЗУЛТАТИ			
МЕРНО МЕСТО		Опис локација	Опис потенцијалних извора буке
1.	Раскрсница код "Порте" – зона градског центра	Мерно место је травнате површине на простору летње баште угоститељског објекта "Порта". Апарат за мерење буке је окренут у правцу раскрснице улица краља Александра I Карађорђевића и Кнеза Милоша. Лево од апарата је простор летње баште, а потом поменути угоститељски објекат, десно је затрављен простор летње баште, а потом улица кнеза Милоша преко пута које се налазе објекти градске цркве. Преко пута поменуте раскрснице налазе се стамбене-пословне вишеспратнице са низом локала различите намене.	Бука до мерног места допире од саобраћаја, пролазника и музичког програма из угоститељског објекта "Порта".
2.	Зона поред прометних саобраћајница, раскрсница "Мала вага"	Мерно место је са јавне површине – платоа на простору трга Мала вага. Апарат за мерење буке је окренут у правцу центра раскрснице од које се налази на растојању од 25м, лево од апарата је улица "Кнеза Милоша", а потом стамбена вишеспратница, десно од апарата је трговачко-пословни објекат, а потом стамбена вишеспратница. Иза апарата је простор трга са пар ретких високих стабала, а потом улица "Гружанска" иза које су такође вишеспратнице, стамбено-попсловног типа.	Доминантан извор буке на предметној локацији представља саобраћај са горе поменутих улица.
3.	Обданиште "Чуперак" – индустријска зона	Мерно место је паркинг простор испред обданишта "Чуперак". Апарат за мерење буке је окренут у правцу ул. "Драгослава Срејовића", на растојању од 30м од средине исте, иза које се налазе индустријски објекти фабрике "Чар", а потом у даљем низу поред улице и објекти других фирми које послују на предметној локацији. Лево од апарата је паркинг простор са аутомобилима, а потом пошумљен простор "Еко-парка Илина вода" са ниским и високим растињем. Десно од апарата је затрављен отворен простор, потом ретко ниско и високо растиње које се простира све до парцеле на коме се налазе индустријски објекти.	Бука до мерног места допире из индустријских објеката на предметној локацији и од саобраћаја који се одвија горе наведеном улицом.
4.	Насеље Аеродром – стамбена зона	Мерно место је са јавне површине - тротоара поред јавне чесме у насељу Аеродром. Околни простор чини затрављена површина са врло ретким високим растињем, а потом у окружењу стамбене вишеспратнице. Апарат за мерење буке је окренут у правцу једне од вишеспратница ка јужном делу насеља. Лево и десно од апарата су стамбене вишеспратнице, иза апарата су објекти и двориште дечјег обданишта "Полетарац".	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улица које окружују насеље, од деце која се играју у дворишту обданишта и од пролазника.

5.	У болничкој зони, КЦ Крагујевац – на травњаку у правцу ул. Змај Јовина-споменик Михајлу Илићу.	Мерно место је са простора малог парка поред споменика др Михајлу Илићу. Апарат за мерење буке је окренут у правцу зграде у којој се налази економско-финансијска служба, иза апарата је објект цнтралне болничке кухиње на којој је монтиран вентилатор који на предметној локацији представља извор са највишим нивоом буке, десно од апарата је објект у коме је смештено одељење за инфективне болести, лево је објект у коме су смештена одељења за правне послове и одељење за кожные болести.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са локалних улица из болничког круга, са улице Змај Јовине и од горе поменутог вентилатора на објекту кухиње.
6.	Зона одмора и рекреације, Велики парк	Мерно место је са простора Великог парка. Апарат за мерење буке је постављен 30m од улице Сестре Јањић и окренут у правцу исте иза које се налази зграда факултета инжењерских наука, лево од апарата на око 30m је угоститељски објект, десно и иза апарата је простор парка са високим растињем средње густине.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улице Сестре Јањић, из поменутог угоститељског објекта и пролазника са предметне локације.

Методологија

Одређивање вредности дневног и ноћног нивоа комуналне буке вршено је према прописаној методологији.

Мерење нивоа буке вршено је прецизним импулсним мерачем нивоа звука NORSONIC тип NOR 118. За једно трећинску октавну анализу буке коришћен је филтер сет. Калибрација је извршена пре и после самог мерења.

Пре одређивања нивоа комуналне буке, одређивани су микроклиматски услови, који су од значаја за меродавност резултата: температура ваздуха, релативна влажност ваздуха, ваздушни притисак и брзина ветра добијени су од локалне хидрометеоролошке станице, која је у саставу Републичког хидрометеоролошког завода

Мерење буке у комуналној средини извршено је на висини од 1,2 m до 1,5 m од површине терена, на удаљености најмање 3,5 m од зидова објекта. Мерење буке којој су изложене зграде у насељима вршено је на 1 до 2m од фасаде.

Приликом мерења на отвореном простору одређена је и учесталост проласка лаких и тешких моторних возила.

АКУСТИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ БУКЕ

ВРЕМЕНСКА	ФРЕКВЕНЦИЈСКА
Непроменљива бука:	Широкопојасна бука:
Променљива бука:	Ускопојасна бука:
Испрекидана бука:	Са истакнутим тоном:
Импулсна бука:	Са нискофреквентним садржајем:
Током мерења, промена нивоа буке „споро“, је показала колебање веће од 5dBA, па је стога бука променљива.	Спектралном анализом је утврђено да је расподела звучне енергије у више суседних октава равномерна.

МЕРНО МЕСТО 1		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	65.2		65	65
	13.00 - 16.00	64.7		65	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	58.7		59	65
НОЋ	23.00 - 02.00	56.8		57	55
	03.00 - 06.00	55.6		56	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону дуж главних градских саобраћајница (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 55 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 2		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	62.0		62	65
	13.00 -16.00	64.2		64	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	67.8		68	65
НОЋ	23.00 - 02.00	55.6		56	55
	03.00 - 06.00	55.2		55	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону градски центар (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ, (максимални дозвољени ниво 55 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 3		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	55.4		55	50
	13.00 -16.00	57.4		57	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	57.8		58	50
НОЋ	23.00 - 02.00	56.0		56	40
	03.00 - 06.00	52.1		52	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбено подручје (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 55 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 45 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 4		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	49.3		49	55
	13.00 -16.00	57.1		57	55
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	56.6		57	55
НОЋ	23.00 - 02.00	50.2		50	45
	03.00 - 06.00	46.5		46	45
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбено подручје (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 55 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 45 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 5		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	51.9		52	50
	13.00 -16.00	56.0		56	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	54.9		55	50
НОЋ	23.00 - 02.00	48.4		48	40
	03.00 - 06.00	46.0		46	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за болничке зоне и опоравилишта (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 40 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 6		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	45.8		46	50
	13.00 -16.00	54.2		54	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	46.2		46	50
НОЋ	23.00 - 02.00	50.6		51	40
	03.00 - 06.00	45.9		46	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону одмора и рекреације, велики паркови (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 40 dBA).				

ЗАКЉУЧАК

Мерно место бр. 1. "Порта" – посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB

Мерно место бр. 2. Раскрсница "Мала вага" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB.

Мерно место бр. 3. Индустријска зона, обданиште "Чуперак" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 6 – Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда – (На граници ове зоне бука не сме прелазити граничну вредност у зони са којом се граничи), дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB. Према намени и предметној локацији на којој се налази обданиште "Чуперак" зона у коју се може сврстати је зона бр.1 - Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB

Мерно место бр.4.–насеље "Аеродром"- посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 3 – Чисто стамбено подручје, дозвољена бука за дан 55 dB и за ноћ 45 dB.

Мерно место бр. 5. – Болничка зона-споменик др Михајлу Илићу, - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Мерно место бр. 6. – Велики парк - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

ИНСТИТУТ ЗА ЗАШТИТУ ЗДРАВЉА КРАГУЈЕВАЦ
INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH KRAGUJEVAC

Аеропалинолошки извештај за град Крагујевац - ФЕБРУАР 2025. год

У ФЕБРУАРУ 2025. год. у ваздуху су била присутна следећа поленова зрна дрвећа:
леске, јове, чемпреса и тује, бреста, тополе, јасена.

Леска је била у ниским, а (26 и 27).02.2025 год. у средњим концентрацијама.

Јова је била у ниским концентрацијама.

Чемпрес и тује су били у ниским, средњим, а 27.02.2025. год. у високим концентрацијама.

Брест је био у ниским концентрацијама

Топола је била у ниским концентрацијама.

Јасен је био у ниским концентрацијама.

Јелена Ранковић
дипл. физичар

A close-up photograph of a tree branch with several autumn leaves. The leaves are in various stages of decay, showing shades of yellow, orange, and brown. Some leaves are still attached to the branch, while others are falling or have already detached. The background is a soft, out-of-focus green, suggesting a forest or garden setting.

КГЕКОВЕСТИ
ФЕБРУАР
2025.

Китњак, црни бор и лужњак на 7 хектара

Шумско газдинство Крагујевац и ове године током јесењег периода, наставиће са пошумљавањем и садњом садница на око 7 хектара. Садиле се китњак, црни бор и лужњак.

You Tube

Шумско газдинство Крагујевац газдује над 28 хиљада хектара шуме и шумског земљишта.

У оквиру подизања нових шума односно пошумљавања голете и мелиорације деградираних шума, у овој години планирају да током јесењег периода наставе са пошумљавањем на око 7 хектара.

Тако ће на планинама Котленик, Бешњаја, Рогот и Рудник бити посађено око 17 хиљада садница, који су произведени у расадницима Шумског газдинства Крагујевац.

Након пошумљавања мора да се ради нега да би та култура успела да се одржи.

Углавном се ради окопавање, прашење, сеча изданака, уклањање корова са тих површина, а за ову годину планирано је да се ови радови изведу на 31 хектар шуме.

Поред тога ради се и редовно праћење здравственог стања односно присуство штетних инсеката и гљива.

Први корак ка очувању шума јесте садња дрвећа.

Да би опстале, неопходна је заштита од штетног дејства биљних болести, инсеката и елементарних непогода.

О свему томе води рачуна Шумско газдинство Крагујевац.

Повољне временске услове, запослени у ЈКП Шумадија Крагујевац користе да обаве радове на хортикултурном уређењу зелених површина у граду.

Посађене су нове саднице у Великом парку, али су и очишћени травњаци од опалог лишћа.

Запослени у Сектору зеленила садњом нових биљака оплемењују зелене површине у Великом парку.

Посађено је око 70 четинарских и лишћарских садница, као и садница украсног шибља и перена.

Редовна јесења садња четинара и лишћара кренула је крајем јесени, а биће готова до почетка пролећа.

Велики парк у Крагујевцу добија нови изглед

Повољне временске услове, запослени у ЈКП Шумадија Крагујевац користе да обаве радове на хортикултурном уређењу зелених површина у граду.

YouTube

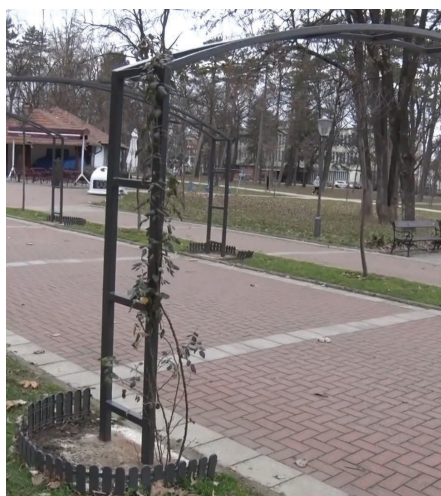
Посађене су нове саднице у Великом парку, али су и очишћени травњаци од опалог лишћа.

Запослени у Сектору зеленила садњом нових биљака оплеменењују зелене површине у Великом парку. Посађено је око 70 четинарских и лишћарских садница, као и садница украсног шибља и перена.

Редовна јесења садња четинара и лишћара кренула је крајем јесени, а биће готова до почетка пролећа.

На улазу у Велики парк, око металних лукова урађена је допуна постојећег засада ружа. Посађено је 50 нових пузавица које ће, када порасту, формирати цветне лукове.

У оквиру планираних радова предвиђена је и садња лишћара и украсног шибља.

Тренутно, запослени у Јавном комуналном предузећу Шумадија у Великом парку чисте травњак од опалог лишћа, како би трава могла несметано да расте у пролеће.

Поред оплеменења парковских, обновљене су и зелене површине испред Скупштине града где су засађене нове саднице перена, украсног шибља и четинара.

У Крагујевцу засађен седми ЦФ ружичњак са 65 ружа

На зеленој површини испред зграде Дома синдиката засађен је ЦФ ружичњак у облику плућа са 65 ружа, у част пацијената оболелих од Цистичне фиброзе а који живе на територији града Крагујевца. Ружичњак је уз подршку града Крагујевца засађен на Међународни дан ретких болести а на иницијативу Удружења за помоћ и подршку особама са Цистичном фиброзом Србије.

-Терет који носе породице оболелих од ретких болести толико је велики да све оно што чинимо и колико год да се трудимо није довољно да им помогнемо да се осећају боље, али се барем после толико времена више не осећају усамљено јер нису сами у тој борби- рекла је министарка за бригу о породици и демографију Милица Ђурђевић Стаменковски, која је засадила прву ружу. Истакавши да су врата министарства и Канцеларије за оболеле од ретких болести за њих увек отворена, она је подсетила су прошле године подељени ваучери оболелима и њиховим породицама и у регистру Института „Др Милан Јовановић Батут“ сада их је преко 14000. **Канцеларија при Министарству за бригу о породици и демографију тренутно активно ради на анализи по регионима, како би представили резултате и помогли струци да може да дође до одређених закључака и пронађе дугорочна и стратешка решења за оболеле од ретких болести и њихове породице** - рекла је Ђурђевић Стаменковски.

Од када је покренута акција, Крагујевац је седми град у Србији у коме је посађен ЦФ ружичњак, а проф. др Анђелка Стојковић заменица председника Скупштине

града Крагујевца изразила је задовољство што његовом садњом град постаје симбол борбе за квалитетније лечење и дужи живот оболелих од Цистичне фиброзе.

- Крагујевац је био први град у Србији у коме је 2021. године почело лечење оболелих од Цистичне фиброзе модулаторима CFTR протеинима чији је терапијски приступ револуционарно променио ток болести, живот оболелих учинио квалитетнијим, скоро нормалним, подигао ниво достојанства пацијената, ниво свести у јавности о овој болести и условио дужи животни век пацијената- рекла је проф. др Стојковић која је као педијатар пулмолог и започела примену ове терапије у УКЦ Крагујевац. **Модулатори CFTR протеинима су још увек скупа терапија, али у нашој земљи не би могла да се реализује без подршке председника Србије и његове супруге-** рекла је заменица

председника Скупштине града, истакавши да се на овај начин у УКЦ Крагујевац лечи 14-оро деце оболелих од ЦФ и 14-оро одраслих пацијената.

Захваливши се ЈКП „Шумадија“ која се са својим ресурсима укључила у реализацију ове активности, проф др Стојковић је истакла да сађењем ЦФ ружичњака град Крагујевац исказује своју посвећеност лечењу оболелих и уједно сврстава на мапу градова у свету који учествују у животној утакмици оболелих од ретких болести. Такође, уз подршку Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу промовише га и као центар за Цистичну фиброзу.

Иначе, ЦФ ружичњак са 65 ружа у облику плућа заштитни је знак оболелих од Цистичне фиброзе и датира још од 1960. године, а број ружа потиче од енглеског изговора „cystic fibrosis“ који је сличан изговору „sixty five roses“.

Агро-хемијском анализом земљишта до високих и стабилних приноса

У циљу побољшања квалитета пољопривредног земљишта, потребна је систематска контрола плодности која се заснива на планирању потрошње минералних ђубрива у количини, односу и времену примене.

YouTube

Анализа земљишта није обавезујућа, али је веома важна. Агро-хемијска анализа земљишта има за циљ постизање високих и стабилних приноса, уз рационалну и правилну примену минералних ђубрива.

Контролом се потврђује присуство хранљивих материја у земљишту, а пољопривредници од саветодаваца добијају препоруку о правилном ђубрењу, роковима и начину.

Дешава се да количине фосфора и калијума поготово околина Тополе чије се земљиште изузетно ђубри, имамо у вишку и управо та количина може да буде токсична.

Највећи проблем наших земљишта су низак ниво хумуса, недостатак фосфора и велика киселост. У том случају, потребно је спровести и мелиоративне мере поправке тла.

Агро-хемијска лабораторија

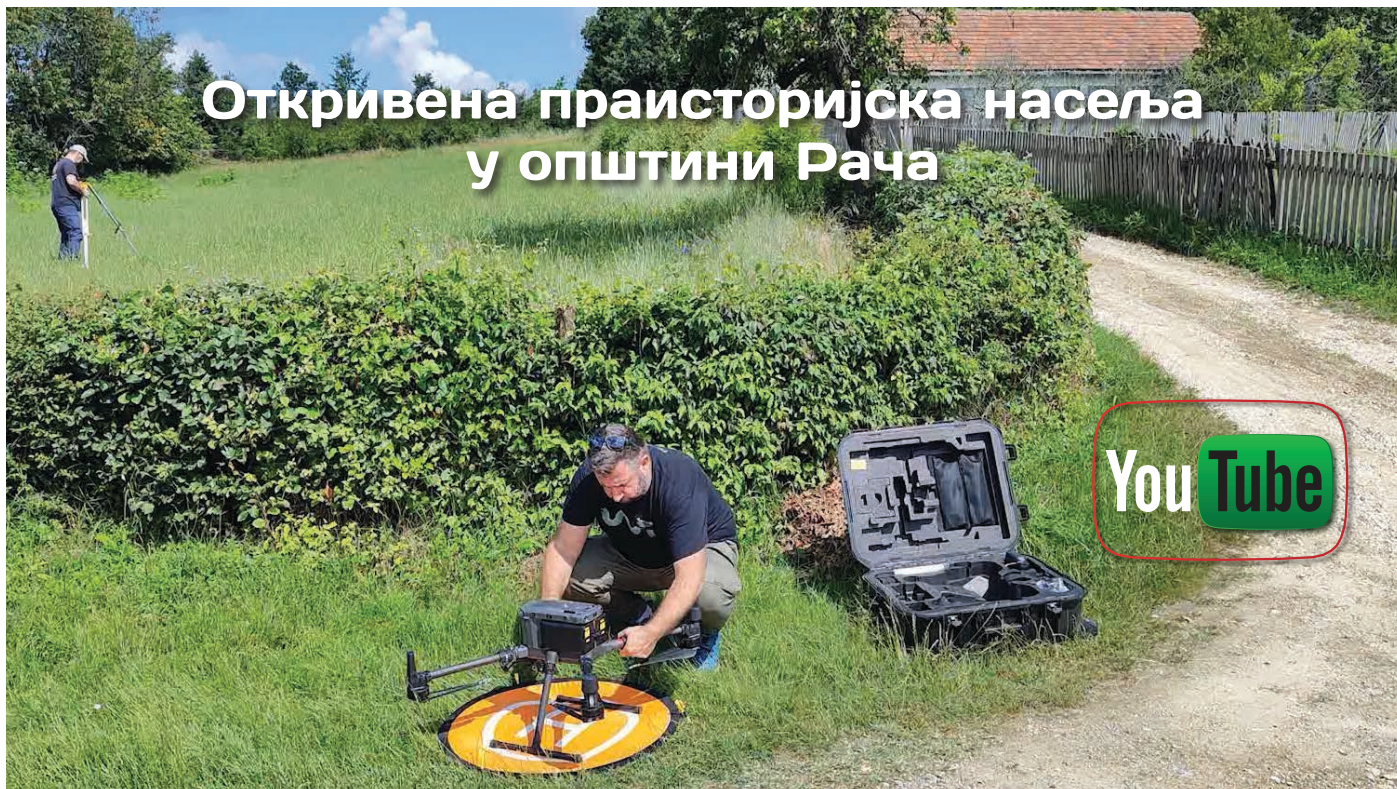
у Пољопривредној саветодавној стручној служби Крагујевац је акредитована и ти резултати су меродавни за све врсте подстицаја поготову за воћаре.

Велику грешку пољопривредници праве, сматрају стручњаци, када самоиницијативно примењују мере поправке земљишта без претходне анализе

земљишта, јер на тај начин угрожавају његову плодност, па самим тим и приносе гајених усева.

Откривена праисторијска насеља у општини Рача

Српски археолози у сарадњи са колегама из Сједињених Америчких Држава и Кине, током припремних археолошких истраживања на територији општине Рача, дошли су до открића мреже праисторијских насеља из бакарног, бронзаног и гвозденог доба.

На територији Раче, археолошки међународни тим, који чине представници Центра за археологију "Драгослав Срејовић" Универзитета у Крагујевцу и иностраних универзитета, радио је археолошка истраживања у склопу припрема за изградњу државног пута "Вожд Карађорђе".

Током истраживања, ласерско скенирање из ваздуха је показало присуство значајних радова на одбрамбеном систему, у виду подизања камених бедема и сечења стенске подлоге. Снимањем из ваздуха добијен је оквир насеља.

Истраживања обављена 2023. и 2024. године на локалитетима Вишевац Градиште и Ђурђева Главица, коришћењем најсавременијих метода, покрила су цео регион села Вишевац и Ђурђево где је детектовано око 12 насеља.

Само на територији Општине Рача забележено је више од 50 археолошких локалитета на веома малом простору, укључујући старчевачке локалитете, најстарије земљорадничке културе на овим просторима. Они се јављају између седмог и шестог миленијума пре нове ере.

Очување сточарских пасторалних система и локалних раса стоке у Јадранско јонској регији

YouTube

Повољне временске услове, запослени у ЈКП Шумадија Крагујевац користе да обаве радове на хортикултурном уређењу зелених површина у граду.

Међународни пројекат који се бави очувањем и унапређењем еко система АДРИОН регије, а посвећен је заштити и унапређењу сточарства, формиран је на нивоу шест земаља, а партнер из Србије је Развојни бизнис центар Крагујевац.

У Србији пројекат подразумева очување и одрживи развој производње аутохтоне расе овце, познате под називом Пиротска праменка.

Пројекат ће омогућити тестирање решења за заштиту и очување пасторалног сточарства и аутохтоних раса стоке, чиме ће допринети одрживом очувању и заштити животне средине у Јадранско-јонској регији.

У питању је важна раса која је позната, пре свега, због своје отпорности и очувања генетског ресурса, а све мање је присутна у нашем сточарству и прети јој изумирање.

Пројекат ће допринети повећању знања о потребама у сточарству, које може допринети заштити екосистема, кроз екстензивну испашу и очување

биодиверзитета флоре и фауне на овим просторима, било да се ради о диверзитету флоре и дивљих животиња, или о локалним расама стоке.

КГ еко билтен (месечни билтен о стању животне средине у граду Крагујевцу) је настао у сарадњи Одељења за заштиту животне средине Града Крагујевца са Институтом за јавно здравље - Крагујевац и удружењем грађана "Стаклено звоно"

ЧЛАН ГРАДСКОГ ВЕЋА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Стефан Никезић

Трг Слободе 3
34000 Крагујевац

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ
Начелнк управе : Снежана Петровић

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
начелник мр Драган Маринковић

Трг Слободе 3

www.kragujevac.ls.gov.rs

Драгана Мркаљ
дипломирани биолог - еколог, саветник

КГ ЕКО билтен 02/24
за фебруар 2025.
изашао је 21.05. 2025. године

Издавач :

ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ
Одељење за заштиту животне средине града Крагујевца

Уређује:
Удружење "Стаклено звоно"

Зорица Савић Ранковић
Бојан Ранковић

Фотографије: Бојан Ранковић
Билтен садржи податке преузете из извештаја
Института за јавно здравље – Крагујевац